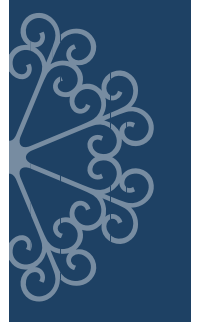

בית מדרש

565

פרשת יתרו

זמני כניסת ויציאת השבת

★

☾

ירושלים	16:49	18:03
בני ברק	17:06	18:05
ציריך	17:28	18:40
וינה	17:00	18:30
אנטוורפן	17:38	19:11
פריז	17:41	19:00
לונדון	16:58	18:03

דבר הישיבה

זהירות מחשש נדנוד של איסור רבית

הימים ימי מלחמת ששת הימים, פגז ירדני פוגע בקומה הרביעית בבניין ישיבת מיר, אבדות בנפש אין ברוך השם, אבל הישיבה נדרשת באופן טבעי לשיקומה ובנייתה מחדש של הקומה החורבה. תרומות מיהודים בני תורה אשר מעבר לים היה בשעתו מצרך נדיר, רחוק מאוד מהמציאות בה אנו מורגלים כעת, ותמיכת המדינה במוסדות תורניים היתה גם היא מעט המחזיק את המרובה.

דלות גדולה היתה נחלת הישיבה באותם ימים, ובנייה של קומה נוספת היא אתגר כביר על כתפיו של ראש הישיבה, משום מקום מגיע לפתע הידיעה למרן ר"י הגאון רבי ביינוש פינקל זצ"ל, כי קרן מסוימת של 'הפדרציה הדרום אפריקאית' מעניקה לישיבה סיוע חד פעמי באמצעות סכום כסף גדול, שיכסה למוסד את מרבית ההוצאה עבור עבודות הבנייה.

ראש הישיבה בודק את הפרטים המדוברים, תוהה על טיב הקרן ומקורותיה, ומגיע למסקנה כי אין מניעה לקבלת הכספים. לצורך העברת הכספים מאותו הקרן נדרש רבי ביינוש להגיע לקונסוליה הדרום אפריקאית אשר יושבת בתל אביב, וזאת כדי לחתום על המסמכים הנצרכים.

רבי ביינוש אוסף את בתו הגב' גלושטיין תחי' מנהלת משרד הישיבה באותם ימים, נוסע יחד עימה בקו לכיוון תל אביב. 'לאורך הדרך' - סיפרה לימים בתו - 'נראה אבא

"הנה הפשטתם צורת הישיבה, וקלטתם רוח ורצון הישיבה, ובוזה עשיתם לכם חבורה לילך בעקבות רוח הישיבה, ובכל מקום שאתם נמצאים לקחתם זאת כאילו להיות עם הישיבה בין כתי הישיבה" (מין המשגיח הגה"צ רבי ירוחם ליבוביץ זצוק"ל ממיר)

ברכת הגומל של יתרו על טובת כלל ישראל

ויחד יתרו על כל הטובה אשר עשה ד' לישראל אשר הצילו מיד מצרים. ויאמר יתרו ברוך ד' אשר הציל אתכם מיד מצרים ומיד פרעה אשר הציל את העם מתחת יד מצרים (יח, ט-י).

כתב רש"י ויחד יתרו: וישמח יתרו, זהו פשוטו.

יכול לברך ברוך ד' אשר הציל אתכם וגו'. ונראה לפרש בזה דלשון 'ויחד' הוא מלשון אחד [וכע"ז כתב בעל הטורים], והיינו שהיתה שמחתו בהצלתם באופן שהרגיש שהוא אחד עם כלל ישראל, עם צרתם ועם הצלתם, ומשום כך היה יכול לברך ברכת הגומל על הצלת עם ישראל. באופן שבאמת ברכת הגומל מברך האדם על טובתו הפרטית, אלא שמי שמרגיש אחד עם חבריו, והשמחה של חבריו זה השמחה שלו, שפיר יכול ג"כ לברך ברכת הגומל. משולחן רבי אליהו ברוך

בחדושי הגרי"ז (סטענסיל) ביאר בזה ע"פ המבואר בשו"ע (או"ח ריט, ד), שאפשר לצאת בברכת הגומל מחבירו, והוסף שם הרמ"א דאע"פ שהמברך עצמו לא נתחייב בברכה זו מ"מ אין זה ברכה לבטלה הואיל ואינו מברך אלא דרך שבח והודאה על טובת חבריו ששמח בה, ובט"ז שם (ס"ק ג) הוסף שזהו דוקא במקום שהמברך שמח בלבו ולא כשאומר כן מפני דרכי שלום. ולפ"ז יתפרש הפסוק שיתרו שמח בעצמו על כל הטובה שעשה ד' לישראל, ולכך היה

אמירת "שם" - קוברת את האדם

ויתייצבו בתחתית ההר (יט, יז). בגמרא (שבת פח.) אמר רב אנדימי בר חסא: מלמד שכפה הקב"ה עליהם את ההר כנגיית, ואמר להם: אם אתם מקבלים התורה - מוטב, ואם לאו - שם תהא קבורתכם.

את בוראו! דרך בני אדם לומר כשיגיעו ל"שם", כשהמצב ישתפר ויסתלקו המפריעים - אז ילמדו, אז יתפללו. ה"שם" הזה - הוא בבחינת "קבורתכם", כאן נעוץ כישלונם של האדם: כי היצה"ר כבר דואג שה"שם" הזה לא יבוא כל כך מהר, ולבסוף ימצא האדם את עצמו עומד ריקם ללא כלום...

שאל מרן ראש הישיבה שה"ת הגר"ח שמואלביץ זצ"ל מדוע כתוב "שם תהא קבורתכם"? לכאורה היה צריך לומר "כאן תהיה קבורתכם", שהרי עמדו מתחת להר, וכדי לקברם היה צריך רק להורידו עליהם? אלא תירץ ואמה: מונח כאן יסוד גדול בעבודת האדם

ימים מקדם

לפנינו מכתב מענין ממרן רה"י רבי אליעזר יהודה פינקל זצוק"ל משנת תרפ"ט בעיירה מיר

בו כותב לגביר יקר, נדיב וטוב לב רבי שלמה שטיינבערג גם לנו נעים מאד בקבלנו את נדבתו הטובה גם את דבריו הטובים והנאמנים... לתורנו הקדושה

ויותר מארבע מאות תלמידי החכמים הלומדים בשקידה רבה יומם ולילה בישיבתנו הקדושה והגדולה בעולם...

מתורת רבותינו

מה ענין פרימוס אצל הר סיני
ביום הזה באו מדבר סיני (יט, א).

מספרים על הגה"צ המשגיח רבי יחזקאל לוינשטיין זצ"ל, שפעם שמעו לפנות בוקר קול רעש מחדרו בישיבה, כשהיטו אוזן, שמעו איך שהמשגיח מצייר לעצמו בציורים ובתיאורים מוחשיים את מעמד הר סיני (שלמי תודה, שבועות עמ' כג). – קיים כפשוטו וכמשמעו את הכתוב "רק השמר לך... פן תשכח את הדברים אשר ראו עיניך... יום אשר עמדת לפני ה' אלקיך בחורב" – רבינו היה חי בכל רגע מימי חייו את מעמד הר סיני.

הוא היה אומה הכל מתפעלים מבקבוק תרמוס, המשמר את חום המשקה שעות רבות. ואם ימצאו טרמוס, שמשמר את החום למשך שבוע ימים, כמה ישתאו – והנה עם ישראל משמר את חום מעמד הר סיני שלושת אלפי שנים!

מושרשים מ'הר סיני' שהתכלית היא תורה

אחד הנדיבים אמר למרן ראש הישיבה הגאון רבי נתן צבי פינקל זצ"ל שהוא מעוניין בשידוך לבתו, את אחד מבני הישיבה, אבל רק בחור כזה שעתידי להיות מגדולי הדור, כי אם יהיה אברך מן השורה הוא יכניס אותו לעסקי.

התורה רמזה עצה איך להינצל מ'לא תחמוד'

לא תחמד בית רעך לא תחמד אשת רעך ועבדו ואמתו ושורו וחמרו וכל אשר לרעך (כ, יד).

כבר תמה האבן עזרא איך שייך לצוות על איסור 'לא תחמוד', ואיך יהיה אדם שלא יחמוד דבר יפה בלבו כל מה שהוא נחמד למראה עיניו ועי"ש מש"כ בזה, ועיין בבית הלוי מש"כ בזה עוד, ונאים הדברים וראויים למי שאמרם, אבל עדיין אנו בעניותינו צריכים ללמוד איך להנצל מאיסור זה.

ובאמת כבר התורה רמזה עצה בזה, דיש לדקדק למה הוצרכה התורה לפרט כל כך את כל הענינים ששייך בהם איסור לא תחמוד, בית אשה עבד ואמה שור וחמור, ועוד למה הוסיפו אח"כ 'וכל אשר לרעך' ומה זה בא לרבות. וביארו שבא ללמדנו שצריך להסתכל על כל שאר הדברים שאין אותם לחבירו,

ומסופר (אוהל משה בראשית עמ' רה), הרבנית עליה השלום הביאה הביתה פרימוס שקנתה. הפרימוס, פתילית נחושת פשוטה, מיכל לנפט ובורג שהעלה והוריד את הפתיל ובכך הגדיל או הנמיך את הלהבה, וארבעה ווי נחושת מחושקים שעליהם שפתו את הקדירה. הבית המשגיח והתפעל: "הא הא, תורה מן השמים!" – תמחו מה ענין פתיליה אצל הר סיני? הצביע מרן על החוט שנכרך סביב בורג הפרימוס, ובקצו דף הוראות שימוש. אמה: אין כמעט דבר פשוט יותר מפרימוס זה, והפעלתו. ועם זאת, אין משחררים אותו מן המפעל בלא הוראות שימוש מפורטות. שסיבוב לצד ימין מגביר את הלהבה ולצד שמאל מקטין, ועד כמה למלא את המיכל – היעלה איפוא על הדעת שהקדוש ברוך הוא יצר את אדם,

אמר לו רבינו: "הגע בעצמך, למה אינך אומר הפוך, שברצונך בבחור שיהיה מגדולי העשירים בעולם ואם יהיה עשיר מן השורה תשלח אותו ללמוד. מדוע אינך אומר זאת, משום שאתה חושב שצריך כסף בחיים, וממילא גם אם לא יהיה עשיר הכי גדול,

וכשמתכלל אדם בכל הפרטים ולא באופן כללי, הרי הוא רואה שאף אם לחבירו יש דבר מה שאין לו, מכל מקום אף לו יש כמה וכמה דברים שאין לחבירו. וטבע האדם שהוא חומד לא משום שהוא מחוסר דבר מה, אלא משום שעינו צרה במה שיש לחבירו, והיינו שאמרה תורה 'וכל אשר לרעך' שזה כבר העצה לינצל מן האיסור דלא תחמוד בענינים המוזכרים קודם לכן.

ועוד עצה נתבאר בזה בפרשת קדושים (ויקרא יט, ב), דמבואר במדרש שם (פרשה כז, ה) דכנגד איסור לא תחמוד באה המצוה של 'ואהבת לרעך כמוך' (שם פסוק יח) ע"ש. ומשמע מדברי חז"ל דהעצה

דבר הישיבה - המשך

מוטרד, כמעט ויכולתי להבחין במשא ומתן הפנימי שניהל ראש הישיבה עם עצמו במהלך הנסיעה".

"באמצע הדרך" הוא פונה אלי: הרהרתי שוב בטיב הכספים ובדרכי קבלתם. אני חושש שיש כן נגיעה של ריבית בכספים האמורים ולכך אינני מעוניין בהם".

ראש הישיבה הגיע לתל אביב, סב על עקבותיו יחד עם בתו, עלה אל קו 405 חזרה לירושלים, וכספי הקרן מעולם לא הועברו לחשבונה של ישיבת מ"ה... (מוסף שבת קודש - שנת תש"פ).

מורכב וסבוכך ונפתל, ושלחו לעולם מלא נסיונות ומדוחים ומכשולים – בלא הוראות יצרן, הנחיות שימוש מפורטות?...

אוהל משה

כל סכום נוסף שיהיה לו יקל עליו להתנהל בחיים. אנחנו מושרשים מהר סיני שהתכלית היא תורה, וכל דף גמרא נוסף הוא הרווח האמיתי לחיי הנצח וממילא הצעתך אינה ברית תוקף לדעתנו.

(בכל נפשך)

לא לעבור על איסור לא תחמוד הוא על ידי 'ואהבת לרעך כמוך' להרגיש שהוא כמוך ממש, ומה שיש לשני כאילו יש לך, ושוב אין כל סיבה לחמוד. ועיין ברמב"ן שם על הפסוק ואהבת לרעך כמוך שכתב וז"ל, ויצוה הכתוב שלא יהא פחיתות הקנאה הזאת בלבו אבל יאהב ברבות הטובה לחבירו כאשר אדם עושה לנפשו ולא יתן שיעורין באהבה עי"ש בדבריו, והיינו שכאשר תשמח כשיש לשני כמו שיש לך, א"כ ממילא לא תרצה לחמוד ולקחת מהשני, והוא עצה נפלאה ונכונה להנצל מאיסור לא תחמוד.

משולחן רבי אליהו ברוך

מבאר רבותינו

מעלת 'חוש הביקורת' כשמנצלים לטוב

ויאמר מדוע אתה יושב לבדך וכל העם ניצב עליך מן בוקר עד ערב (יח, יד).

וכבר כתב ה"חובת הלבבות" (ה, ה) על החכמה: "כי בשעה שמנהיגים אותה על דרכה, תהיה רפואה לכל מדווה, וכשנטוים בה מנתיבתה, תהיה מדווה כולל שאין לה רפואה ולא ארוכה".

ביקורת הוא כח נפלא. בעזרתה יוכל האדם להגיע לגדולות. אבל בראש ובראשונה על האדם לבקר את עצמו. רק בזאת יודע, כי אכן מבקש אמת הוא. אשרי האדם המחונן בכח זה, ובלבד שישתמש בו בנתיבו המיוחד. ועל זה נאמר (משלי כא) "זוך וישר פעלו" (דעת תורה)

כל הע"ז שבעולם, הגיע בסופו של דבר אל האמת ובא לחסות תחת כנפי השכינה.

בכח זה הוא ביקר גם את משה רבינו. להנהגתו של משה היו טעמים, כפי שאמר בעצמו ליתרו: "כי יבוא אלי העם לדרוש אלקים" וגו', כוונתו בזה היתה שהעם ישמע ממנו בעצמו ולא על ידי שלוחו. מכל מקום יתרו ראה בעזרת חוש הביקורת שלו את האמת, וכיוון בזה לדעת המקום, שטוב יותר למנות דיינים אך זאת יש לדעת שגם כאן כמו בכל העניינים, הרוחניים, אין בין גן עדן לגיהנום אלא כחוט השערה,

מרן המשגיח הגה"צ רבי ירוחם ליכוביץ זצ"ל בספרו דעת תורה כתב דגדלותו של יתרו היתה בגודל כח הביקורת שלו. הנה אנו רואים, כיצד הוא מגיע כגר למחנה ישראל וללא השתהות מבקר ומוכיח את רבן של ישראל.

כח הביקורת היה, למעשה, הדבר שהביא אותו למעלתו הגדולה. כפי שמעידים עליו חז"ל (הובא ברש"י לעיל פסוק יא): "לשעבר היה מכיר בכל עבודת אלילים שבעולם ולא הניח עבודה זרה שלא עבדה". – ע"י שהעביר תחת שבת הביקורת שלו את

מרון ראש הישיבה הגאון הגדול רבי בנימין בייניש פינקל זצוק”ל

שלושים וחמש לפטירתו | י”ח בשבט תש”ן

מאותה פגישה ואילך קירבו החזו”א, וכעבור תקופה לא ארוכה הציע לגיסו הגאון רבי שמואל גריינמן זצ”ל, לקחתו חתן לבתו הרבנית אסתר.

החזו”א מביאו בספריו כשהוא מכנהו: “שמעתי מחכם אחד”

טובי הבחורים בעולם הישיבות נכנסו ויצאו בביתו של החזו”א, ומכולם הוא בחר את רבי ביינוש לבת אחותו כאומה: “אל הנער הזה התפללתי”. מאז ועד להסתלקותו של החזון איש היה קשור אליו בלב ונפש, בשקט ללא המולה נרקמו ביניהם קשרים מיוחדים. החזו”א היה מרבה לשוחח אתו בלימוד, ואף מביא את הערותיו בספריו כשהוא מכנהו: “שמעתי מחכם אחד”. באחד הימים התנהל ביניהם ויכוח הלכתי, כשכל אחד מצדד באופן שונה ולא הגיעו להסכמה. בין כך הגיע זמן תפלת מנחה, שלאחריה התהפכו היוצרות, וכל אחד מהם אמר לשני שבעצם הוא צודק...

לצד הערכת החזו”א את גדלותו בתורה, היה אומר שיש לו חוש מיוחד להוראה. אולם, כמו כל הנהגתו בהסתרת אישיותו סירב להשיב על שאלות הלכתיות, סיפר רבינו הגרנ”צ שפעם היה בבני ברק אצל רבי ביינוש, בטרם נעשה חתנו, והנה נכנס אדם ושאל על כשרות עוף ששחט, והציע את צדדי הנידון ההלכתיים שהיו בהלכות טריפות. רבי ביינוש הציג פנים תמהות, ואמר לו: “מה אתה רוצה ממני, לך לסטיפלר?” אולם כשיצא פתח שו”ע והראה לו את הדין וכל המשא ומתן מסביב לשאלה זו.

בשנת תש”ד עמד לימין אביו הגדול ביסוד והקמת ישיבת מיר המעטירה. כבר בתקופה הראשונה להקמתה, עמד אביו על כך שהוא ימסור בה שיעורים כלליים מידי שבוע, לשם כך עשה את דרכו ממקום מגוריו בבני ברק, עד שבשנת תשכ”ד כאשר הגאון רבי אליעזר יהודה חלה, העתיק רבי ביינוש את מושבו לירושלים, בסמיכות לבניי הישיבה. לאחר פטירת אביו התמנה לראש הישיבה, לצד גיסו הגאון רבי חיים שמואלביץ זצ”ל.

זהירותו בענייני ממון

רבי ביינוש הנהיג את הישיבה, תוך זהירות יתירה שכל ענייני הישיבה יתנהלו על טהרת הקודש על פי ההלכה בלי הוראות היתר, גם בדברים שכולם נהגו בהם לקולא, נזהר בזהירות מופלגת לנהוג לכתחילה שכן רק כך תהיה סייעתא דשמיא להצלחת הישיבה

במלחמת ששת הימים ספגה הישיבה פגיעה ישירה מנשק הארטילריה של הצבא הירדני שפגע שלש פעמים בבנין, שכן הישיבה שכנה עשרות מטרים בודדים מחזית הגבול עם האויב, לכן טבעי היה שהיא תספוג פגיעה, אם כי הנזקים היו קלים. אנשים מביני דבר יעצו לר’ ביינוש שישתמש במאורע זה כדי

סיפר זאת מעולם לאיש.

בתקופה שעלה לארץ ישראל, בסביבות חג הפורים של שנת תש”א התעוררה אצל גולי ישיבת מיר שהגיעו ליפן בעיית “קו התאריך”. הם הפנו את השאלה לארץ ישראל, לרבם ראש הישיבה הגאון רבי אליעזר יהודה. הוא ביקש אז מרבי ביינוש שירד לעיר בני ברק, ויציע את השאלה בפני הגאון החזו”א זצ”ל, ולשאול את דעת תורתו בנידון. החזו”א ענה את אשר ענה לגופו של ענין, אולם שמח להכירו והתפעל ממנו מאוד, ואף הראה לו חיבה יתרה.

בשמחת ברית נראה ראש הישיבה רבי ביינוש פינקל כשלצידו חתנו ראש הישיבה רבי נתן צבי פינקל

"אל תסמכו על ההוא"

זהירותו בכספי הקדש היו ללא גבולות. כשהפליג פעם אביו הגאון **רבי אליעזר יהודה זצ"ל** בשבחו של בנו סיפר, שבתחילה כשהחל בנו לומר שיעורים במי, סירב ליטול משכורת מקופת הישיבה. ומידי חודש היה מחזיר את המשכורת בצורה מתוחכמת זו או אחרת. ואכן מעולם לא נטל משכורת או טובת הנאה כל שהיא מהישיבה. קודם לכן בשנים הראשונות לאחר נישואיו, כשהתגורר בבני ברק, הצליח לטעת את ההרגשה אצל אביו כי חמיו מפרנסו, ואצל חמיו כי אביו מפרנסו. כשאת פרנסתו שאב מכך, שהיה מתגורר בבנין בית חרושת לקרה, ובלילות היה שומר על המקום ומקבל על כך תשלום חודשי.

כששכב על ערש דווי נשאל מה היו מקורות הכספיים שלו בימי חייו, הלא מעולם לא ידעו מהיכן התפרנס ומהיכן השיג כספים לשיבה. רבי ביינוש סרב לענות, גם בהוא יומא נשאר בסתר המדרגה. אולם משפט אחד כן אמר: "אל תסמכו על ההוא!" המאזינים התקשו להבין את כוונתו, מי הוא אותו "הוא" הנורא, שכל כך איכזב את הישיבה. אחרי כמה דקות של מילים וביטויים, התבררה כוונתו: אל תהיה תלוי על "ההוא" של העולם, ההוא נתן, ההוא יתן, וההוא לא רוצה לתת. תזכורו תמיד שזה שנותן הוא השי"ת. תלות יתר באנשים, עוקרת מהאדם את האמונה והבטחון בה.

כך זכה להיות נהגו של מרן רה"י לתפילת ותיקין לכותל מידי יום

סיפר הרב **מאיר בירנבוים** ז"ל מירושלים, הייתי נמנה על שומעי לקחו של הגאון רבי וועלוול חשין זצ"ל. באחד השיעורים דיבר הרב על תאוות השינה, והקריא עד כמה הזהיר הקדוש מתייחס לאהבת השינה כתאוה קשה.

"בשעת מעשה לא כל כך הבנתי את הדבר, לא ראיתי באהבת שינה תאוה קשה להתגברות. רבי וועלוול שאל אותי באיזו שעה אני נוהג לקום, וכאשר סיפרתי לו חייך ואמא: נו, נראה אותך קם כל יום לוותיקין. עניתי אף אני בחיך שאני חייל שרגיל ללמל פקודות".

"למחרת, לפנות בוקר, התעוררתי כבר בשעה 3 מכיון שהשעה היתה מוקדמת החלטתי לנסוע להתפלל בכותל המערבי. במאה שערים ראיתי יהודי ממתין. עצרתי לידו והתברר שמדובר בראש ישיבת מיר הגאון רבי ביינוש פינקל זצ"ל. הוא רצה לנסוע לכותל, ושמתחתי שהוא יסע עמי".

היה פשוט לו שאני נוסע מידי יום, וכאשר הגענו לכותל הוא שאל באיזו שעה אני נוסע מחר... בקיצור, זה כבר 21 שנה שאני נוסע לכותל מידי בוקר לוותיקין. עד להסתלקותו של רבי ביינוש זצ"ל זכיתי שהוא יסע עמי".

(מוסף שב"ק פסח תשס"ג)

התינוק שזכה להיות לימים להיות נכדו של מרן רה"י

בשכונת 'בית ישראל' הירושלמית סמוך לישיבת מיר פעל בית דפוס זעיר (למי שזוכר...), יום אחד נכנסו לשם הרב מ' ורעייתו בקשר לספר שהתעסקו בהוצאתו לאור.

המקום היה צר וצפוף והם נאלצו להותיר את עגלת התינוק עם בנם הקטן מחוץ לחנות ליד הדלת. כמובן שהם שמרו על קשר עין עם אוצרם בכל רגע נתון.

לפתע נדהמו לראות - לא פחות ולא יותר - את ראש ישיבת מיר הגאון הגדול רבי בנימין ביינוש פינקל זצוק"ל נעצר ליד עגלת בנם, מתכופף לבדוק את שלום התינוק ו- נשאר לעמוד לידו ולהשגיח עליו עד לשוב הוריו...

למעשה שנים רבות חלפו והתינוק הזה נשא לאישה את נכדתו של ראש הישיבה.

(נשלח ע"י בעל המעשה למוסף שב"ק)

באומרו שנראה לו שאיננו צריך שום דבר. עבורו לא יעלה על הדעת לקבל מחיר מוזל כתגמול עבור הלואה!

פעם פגש את בוגר הישיבה רבי יעקב לשינסקי ושאל אם יוכל להלוות סכום כסף גדול לשיבה לזמן קצר. רבי יעקב היה בדרכו לבנק, ובדיקו היה לו את הכסף והסכים להלוות אותו לרבי ביינוש. תוך כדי שהוא סופר את הכסף, פתאום ביקש רבי ביינוש סליחה, ונעלם. רבי יעקב לא הבין מה קורה כאן, הלא הוא ביקש הלוואה? רבי ביינוש כנראה הבין

להשיג כספים מנדיבי עם. שכן כשיבא אליהם ויאמר שהישיבה נפגעה במלחמה יכמרו רחמיהם ויתרמו סכומים גדולים יותר. אולם רבי ביינוש טען שזה שקר, שכן הנזקים היו קלים יחסית ולא ראוי להשתמש בשקר, גם לא לצורך הגדלת התרומות. באומרו: "לא כך בונים תורה" נשמר מכל נדנדוד של איסור אבק רבית הוא נשמר מכל משמר שלא להכנס לשום עסק שהיה בו אפילו ריח של רבית. כשקרב משפחה הפציר בו שיתן לו היתר עיסקא, הוא העי: "חוץ מהאיסור שבדבר, ישנה גמרא שאומרת שכל מי שלוקח רבית כאילו אומר שמשנה רביו

היה שוטה ח", כי אם משה היה יודע עד כמה זה רווחי הוא היה מתיר זאת. מוסיפה הגמרא, ש ה ע ס ק י ה כ ל כ ל י י מ קורסים כתוצאה מרבית, וזה גם מדיאג אותי!"

כשנוצר צורך דחוף לקומה נוספת בבנין הישיבה. סידר לו אחד מידידיו הלוואה שלא תהיה תלויה במדד המחירים לצרכן. פירוש, לקבל מתנה בחינם. ר' ביינוש קיבל את תנאי התשלום בהיסוס רב, ובמשך כמה ימים חשב באלו מילים להשתמש בתוך היתר העיסקא. סוף סוף היום הגדול הגיע, והוא נסע לתל אביב עם בתו כדי לקבל את ההלוואה. לפתע אמר: "אני לא יכול לעשות את זה, זה כמו לשחק באש". ועל אתר הסתובב וחזר הביתה. כאשר הוא נאלץ להתמודד עם מציאת מקורות אחרים למימון הבנין, והכל כדי להמנע מהתעסקות באבק רבית.

לאחד הספקים של הישיבה נגב פעם כל כסף, ונשאר ללא פרוטה בכיסו לקנות מלאי סחורה חדש. מקור פרנסתו היה בסכנה. ר' ביינוש הרגיש שהישיבה חבה לו הכרת טובה על השנים בהן שירת את הישיבה בנאמנות. הוא הלוח לו סכום נכבד שבו יוכל להתחיל מחדש את עסקיו, ואט אט הוא פרע את חובו. תקופת מה לאחר מכן, ביקש רבי ביינוש לקנות ממנו סחורה לשיבה. הלה הציע מחיר מיוחז. ר' ביינוש הלבין והתנצל

שער יתד נאמן לפני 35 שנה למחרת הלוויית מרן רה"י רבי ביינוש פינקל זצ"ל (מתוך הארכיון היהודי).

לפתע שאם לא יפקיד את הכסף בבנק תהיה לו ריבית. אם כן, מה בצע שהוא נזהר מריבית, אם הוא מכשיל בה אחרים, ולכן ברח.

הזהירות שלו מריבית, היתה גם הסיבה למנהגו, ללכת יום יום לבנק. היתה לו דילמה תמידית, הספקים לא היו פודים את הצ'קים מידי. החזקת שקלים בבנק ליותר מכמה ימים משמעותה הפסד בעקבות ההפרש בשער החליפין, שהשתנה אז במהירות מסחררת. מצד שני, לאפשר מינוס בבנק פירושו תשלום רבית - אופציה גרועה בהרבה. הפתרון? לעלות לבנק, יום יום, כדי להפקיד את הסכום המדויק הנדרש!

(מתוך "בכל לבבך")

"סוכת שלום" על מסכת סוכה.

פרי יבולו של הרב גדעון יפה שליט"א
מלומדי הישיבה הקד'.

הנכון, ולהציג את עיקר השיטות המובאות בדיונים השונים בכל סוגיה.

חלק שני - "חלק המערכות": בחלק זה הצעתי מהלכים אפשריים בכמה סוגיות בשני הפרקים הראשונים של המסכת. כמו כן, ערכתי את עיקרי הדעות בכל סוגיה, תוך התייחסות לסוגיה כמכלול.

נצטט שורות ספורות, מתוך הסכמת מורנו ראש הישיבה שליט"א: "שבח ותהילה להרה"ג הנכבד, מוה"ר גדעון יפה שליט"א, השוקד על דלתי תורה בהתמדה, אשר מתוך עמלה של תורה ודיבור חברים העלה עלי גליון את פרי עמלו, ספר סוכת שלום על סדר הדף במסכת סוכה, ציונים ומראי מקומות לראשונים ואחרונים עם תוספת מרובה מדיליה בכחירות רבה דבר דיבור על אופנו, אשר עתה קיבצם יחד למען יעמדו ימים רבים".

המערכת מברכת את הגאון המחבר שליט"א שיזכה להפיץ מעיינותיו חוצה, ויזכה להגדיל תורה ולהאדירה.

הספר בנוי משני חלקים: חלק אחד מכיל מערכות וחלק שני כולל הערות וציונים. הספר נכתב על סדר הדף, בדגש על עיון מעמיק בסוגיות מתוך שלושת הפרקים הראשונים של מסכת סוכה.

המחבר מסביר בהקדמה לספרו את מטרת החיבור:

בחיבור זה, הבאתי דברי רבותינו, גדולי הראשונים והאחרונים, מבלי לשנותם או לפרשם באופן שונה מכוונתם המקורית. כמו כן, טרחתי לסדר את הנושאים בצורה מאורגנת, כל עניין במקומו הראוי לו.

מטרת הספר היא להנחות את הלומדים אל לב ליבן של הסוגיות המרכזיות בגמרא ובדברי הראשונים.

הקונטרס מחולק לשני חלקים:

חלק ראשון - "הערות וביאורים": בחלק זה מובא עיקרי הדעות בכמה מהסוגיות החשובות במסכת סוכה. המחבר שם דגש למקם כל עניין במקומו

נשמח לקבל מאת בני הישיבה מחברי הספרים את חיבוריהם, נא לשלוח למייל mir.kenes@gmail.com

מכתב מגדולי רבותינו לבית
מיר בענייני הזמן או הפרשה

מכתבי רבותינו

"אומר רק זאת, כי תהיו מאושרים בב' עולמות כאשר תזכו ללמוד ולשמור את תורתנו הק' אשר זכינו לקבל מהר סיני, כי אנו העם אשר בחר ד' ית' מכל העמים"

מכתב מעניין שכתב הגה"צ המשגיח רבי יחזקאל לוינשטיין זצ"ל לנכדיו הגרים בארה"ב, בשנת תשי"ב (אור יחזקאל - מכתב קכז) בגודל מעלת לומדי התורה שקבלנו מהר סיני:

בראש המכתב:

תשי"ב ירושלים.

החיים והברכה לבני בני היקרים יחי' בשלוי' ובנחת תמיד לעולם ועד:

אחדשה"ט רבוב שמחה ובאהבה!.

להלן קטע קצר באידיש, ולאחריו מתורגם בתרגום חופשי לשון הקודש:

מתורגם:

מכתבכם נתקבל, בשמחה ונחת קראתיו, הנכם כותבים כי יודעים אתם פ' האזינו בודאי יודעים אתם לשאול, שאל אביך ויגדך זקניך ויאמרו לך מה אומר לכם? אומר רק זאת, כי תהיו מאושרים בב' עולמות כאשר תזכו ללמוד ולשמור את תורתנו הק' אשר זכינו לקבל מהר סיני, כי אנו העם אשר בחר ד' ית' מכל העמים, הנני לברכם כי תזכו לדעת ש"ס ופוסקים, אזי תנחלו כבוד ועשירות. בא"י ובפרט בירושלים מוכרחים לידע ולהבין את תורתנו הק', כי הארץ הק' זקוקה רק לאנשים גדולי תורה. בני היקרים, כבוד אב ואם הוא מעשרת הדברות, ובעבור זאת תזכו לאריכות ימים. ממני זקנכם המקווה ומצפה לבואכם לארץ ישראל...

אייער בריוו בעקומען מיט שמחה ונחת גילעזין. איר שרייבט אז איר ווייסט פ' האזינו. גיוויס ווייסט איר צוא פרעגין - שאל אביך ויגדך - זקיניך ויאמרו לך. "וואס זאל איך אייך זאגען? איך קען אייך זאגען אז איר וועט זיין גליקלעך אויף - ביידע - וועלטלין - ווען איר וועט זוכה זיין צו קענען לערנען און היטען דיא הייליגע תורה וואס מיר יידין האבען בעקומען פון הר סיני מיר זענען העם אשר בחר ד' ית' בנו מכל העמים. איך ווינטשט אייך איר זאלט זוכה זיין צו וויסען ש"ס מיט פוסקים וועט איר האבען כבוד מיט עשירות, אין א"י איבער הויפט אין ירושלים איז מוכרח צוא קענין אסאך תורה. אונזער לאנד פאדערט נאר גרויס מענטשן אין תורה, די איבריקע פרעגט וויא עס שטייט - שאל אביך ויגדך - בני היקרים כבוד אב ואם איז פון דיא עשרת הדברות. דער פאר וועט איר האבן אריכות ימים. פון מיר אייער זיידע וואס האפט איר זאלט קומען אין א"י".

חבורת ליל שישי בישיבת מיר

לידידנו היקר הננו להזמין לסדר לימוד מיוחד
ללימוד סוגיא בענייני דיומא בחבורה בישיבה הקד

הסוגיא הנלמדת:
גדרי החיובים בפורים המשולש

שיתקיים אי"ה ביום חמישי לסדר משפטים
כ"ב שבט | 20 פברואר 2025 למנינם

בישיבה הקד' בין השעות 20:30-22:30
סדר לימוד 20:30 | שיעור בסוגיא 21:45

ברוכים הבאים! מערכת ירחי כלה ישיבת מיר

סדר הלימוד לעילוי נשמת ידיד הישיבה החבר הר"ר אלחנן אריה לוונטהל זצ"ל
נלב"ע ב' דחומ"ס י"ז תשרי תשפ"ד תנצבה

להצטרפות ולקבלת מראי מקומות ניתן להשיב
לכאן או לדוא"ל: yarcheikallah@themir.org.il | סידור חברותות למעוניינים
כיבוד קל במקום

חבורת ליל שישי בישיבת מיר ♦ חודש אדר ♦

מקורות לעיון:

רי"ף מגילה דף ג

שו"ת מהרלב"ח
סימן ל"ב

שו"ת התשב"ץ
סימן רח"צ

האם יתכן שבני
ברקי [פרוז]
וירושלמי יקראו את
המגילה באותו היום
ולא יוכלו להוציא זה
את זה ידי חובה?

האם בשנה זו יש מושג
להתחייב בפורים פעמיים?

מדוע רק את סעודת הפורים
דוחים ליום ראשון?

סוגיית הלימוד: גדרי החיובים בפורים המשולש
ליל שישי כ"ב שבט תשפ"ה | שיעור ממורנו הגאון רבי ישעיהו פינקל שליט"א

סדר הלימוד לעילוי נשמת ידיד הישיבה החבר הר"ר אלחנן אריה לוונטהל זצ"ל
נלב"ע ב' דחומ"ס י"ז תשרי תשפ"ד תנצבה

להצטרפות ולקבלת מראי מקומות ניתן להשיב
לכאן או לדוא"ל: yarchei.kallah@themir.org.il
סידור חברותות למעוניינים | כיבוד קל במקום